

تحلیل جزایی جرائم بورسی در نظام کیفری ایران

تألیف

میثم ویسی

(دبیر پایه یک دادگستری)

انتشارات قانون یار

۱۳۹۵

سرشناسه	: ویسی، میثم، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: تحلیل جزایی جرائم بورسی در نظام کیفری ایران / تألیف میثم ویسی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۴۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۴۹.
موضوع	: اوراق بهادار -- ایران
موضوع	: Securities -- Iran
موضوع	: بورس -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Stock exchanges -- Law and legislation -- Iran
رده بندی کنگ	: ۱۳۹۵ ۱۳۰۳/۹/۵۷۲۰ HG
رده بندی دیویی	: ۳۳۲/۶۳۲۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۴۶۵۱

انتشارات قانون یار

تحلیل جزایی جرائم بورسی در نظام کیفری ایران

تألیف: میثم ویسی

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: معین باضایی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۴۶-۶

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰ کتابفروشی رسولی (جراغ دانش سابق)

فهرست مطالب

مقدمه	۷
فصل اول	۹
جرائم علیه فرآیند صحیح انجام معاملات اوراق بهادار	۹
فصل دوم	۴۹
جرائم علیه مبادله صحیح اطلاعات در بازار اوراق بهادار	۴۹
نتیجه گیری	۱۱۷
متن قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران	۱۲۷
منابع و مآخذ	۱۴۹

مقدمه

همانگونه که می دانیم یکی از این ارزش ها که در چند سال اخیر از حساسیت زیادی برخوردار شده است ارزش های اقتصادی می باشد. در حوزه علم اقتصاد اصول و قواعدی حاکم می باشد که بایستی از آن صیانت نمود. صادرات و واردات، مقررات پولی و بانکی، نظام مالیاتی و غیره از جمله مواردی است که در نظم اقتصادی مورد توجه قرار می گیرند. سیاست های کلان اقتصادی در هر نظام حقوقی پس از بیان در قانون اساسی هر کشور به منظور حمایت و صیانت، کاربردی و عملی در قالب قوانین موضوعه ارائه و معلوم می گردد، لذا عناوین مجریه به طور خاص در قوانین کیفری پیش بینی می شود تا ضمن بیان ارزشها و توصیف آنان و حمایت از کسانی که بزه دیده بالقوه این اعمال قرار می گیرند در صورت ارتکاب نسبت به مرتکبان آن مجازات و تدابیر سرکوبگرانه نیز اتخاذ شود. بدین ترتیب فساد اقتصادی از قبیل رانت خواری، ارتشاءبندی، پولشویی، قاچاق عمده کالا و ارز، اختلال در امر توزیع کالاها و مایحتاج عمومی، اختلال در روند انجام صحیح فعالیت های بورس اوراق بهادار و... موجب می شود که یک - به - چهار پدیده ای به نام بیماری و آلودگی نظام اقتصادی شود. بنابراین به منظور جلوگیری و پیشگیری از وقوع بیماری در عرصه اقتصادی و حمایت از اشخاص در معرض خطر و مجازات ارتکاب جرائم اقتصادی «حقوق جزای اقتصادی» به عنوان شاخه نوینی از حقوق جزا تشکیل شده است.^۱ رای آنکه به طور مشخص تری وارد موضوع تحقیق شویم لازم است این مطلب مورد اشاره را بیاوریم که امروزه نظام نوین اقتصاد کشورها شاهد شکل گیری نهادهای کاملاً جدید و نو در زمینه اقتصاد و انجام معاملات است. خرید و فروش، مدت ها است که از حالت سنتی خود خارج و در فضا های کاملاً متفاوتی انجام می شود. یکی از این ساختارها که نقش بسیار مهمی در عرصه اقتصادی کشورها به خصوص کشورهایایی که در حال گذر از مرحله اقتصاد دولتی به سوی اقتصاد بخش خصوصی

^۱ جعفر کوخا، «رویکرد افتراقی ناظر به جرائم اقتصادی در تقابل با جرائم مالی»، مجموعه سخن رانی های اولین اجلاس

هستند، ایفاء می کند بازار اوراق بهادار یا همان بورس است.^۲ در ایران نقش بورس و رونق فعالیت های آن با تحولات اقتصادی اخیر پیوندی تنگاتنگ دارد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در پی آن تصویب قانون اساسی به عنوان مبنای قانونگذاری، فصل چهارم این قانون به بحث اقتصاد و امور مالی اختصاص داده شد. به موجب اصل چهل و چهارم، مالکیت در جمهوری اسلامی به سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تقسیم می شود و فعالیت آنها تحت شرایطی که در ذیل اصل مذکور شمرده شده مجاز و قانونی است. با پیروزی انقلاب اسلامی، اقتصاد ایران به سمت اقتصاد دولتی گرایش پیدا کرد و دولت در جهت کسب قدرت بیشتر، سعی در تملک، بنگاه های عظیم اقتصادی برای خود داشت. با گذشت سه دهه از دولتی بودن اقتصاد ایران صاحبان ایران اقتصادی و مشوولان نظام به این نتیجه رسیدند که بدنه اقتصادی دولت حجیم و عظیم شده است و دولت برای اداره این بنگاه ها هزینه های مالی و مدیریتی فراوانی صرف کرده و به طور مستقیم و غیر مستقیم به تصدی گری روی آورده است در پی این نتیجه گیری بود که بحث تنظیم سیاست های کلی اصول چهل و چهارم قانون اساسی در مجمع تشخیص مطرح و در نهایت توسط مقام معظم رهبری ابلاغ شد.^۳

^۲ مرتضی قره باغیان، اقتصاد رشد و توسعه، (تهران، نشرنی، ۱۳۷۱)، ج دوم، ص ۵۱۹.

^۳ حامد سلطانی نژاد و غلامعلی میرزائی، «خصوصی سازی در راستای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی»، مجله بورس، شماره ۶۱، (اسفند ۱۳۸۵)، ص ۱۶.